

Schriftelijke vragen (Artikel 40 Reglement van orde algemeen bestuur Vechtstromen 2017)

Nr.: 2023 03

Ontvangen: 4 mei 2023

Aan het dagelijks bestuur van Waterschap Vechtstromen

Onderwerp: Nieuwe fabriek NX Filtration in Hengelo

Toelichting:

Het bedrijf NX Filtration heeft toestemming gekregen om een duurzame membraan fabriek te realiseren in Hengelo. Deze membranen worden ingezet om o.a. microverontreinigingen en microplastics te verwijderen uit water. Voor het productieproces is alleen veel water nodig. NX Filtration in Hengelo heeft van de provincie Overijssel toestemming gekregen om jaarlijks 700.000 kuub water uit de bodem en uit het Twentekanaal te pompen. Er wordt rekening gehouden met een daling van de grondwaterstand tot maximaal een meter na vijf jaar. Het niet meer bruikbare proceswater van dit bedrijf wordt via een eigen leiding afgevoerd naar de rioolwaterzuiveringsinstallatie van waterschap Vechtstromen

Ondergetekende stelt het dagelijks bestuur van Waterschap Vechtstromen de volgende vragen:

1. Hoe is het Waterschap betrokken bij de vergunningsaanvraag van dit bedrijf? Is het Waterschap om advies gevraagd, en zo ja, wat heeft het waterschap geadviseerd?
2. Bent u van mening dat het waterschap, mede in het licht van de kamerbrief 'Water en Bodem sturend', voldoende in positie is gebracht door medeoverheden? Waarom wel/niet?
3. Het oppompen van grondwater door het bedrijf leidt tot een daling van de grondwaterstand. Er wordt rekening gehouden met maximaal een meter grondwaterstanddaling na vijf jaar. Maakt u zich hierover zorgen? Kunt u het antwoord op deze vraag toelichten.
4. Hoe zorgt het waterschap ervoor dat deze grondwateronttrekkingen in Hengelo geen negatieve gevolgen hebben voor het leven op, in en rondom (kleine) beken, voornamelijk in tijden van droogte?
5. In tijden van droogte, moet er dan meer water worden aangevoerd om het Twentekanaal op peil te houden om de onttrekkingen van dit bedrijf uit het Twentekanaal te compenseren? Zo ja, wie betaalt deze kosten?
6. Wat zijn de gevolgen van de lozingen van het proceswater van dit bedrijf op onze rioolwaterzuivering? Kunt u inzicht geven in potentiële voordelen en/of risico's?
7. Welke mogelijkheden zijn er om vanuit de rioolwaterzuivering proceswater aan te leveren voor dit bedrijf zodat ze minder (grond)water hoeven te onttrekken?
8. Dit bedrijf ontwikkelt technologieën om microverontreiniging uit het water te halen. Een belangrijke opgave voor het waterschap. Hoe werkt het waterschap samen met het bedrijf? En welke kansen ziet u voor deze samenwerking met dit bedrijf nu deze nieuwe fabriek in ons waterschap wordt gebouwd?

Wij wensen graag schriftelijk antwoord. We zien uit naar uw antwoorden

Naam en ondertekening:

Namens Water Natuurlijk

Anieke Kranenburg

Aan: mevrouw A. Kranenburg
Cc: algemeen bestuur waterschap Vechtstromen

Van: dagelijks bestuur waterschap Vechtstromen (portefeuillehouder ?? , ambtelijk contactpersoon [REDACTED] (VTH) en [REDACTED] (S&O)) **NB bestuursondersteuning: ná DB, bij verzending aan AB naam ambtelijk steller verwijderen i.v.m. AVG!**

Datum: 15 mei 2023

Betreft: beantwoording schriftelijke vraag AB (ex art 40 RvO)

Onderwerp: Nieuwe fabriek NX Filtration in Hengelo

Vraag 1

Hoe is het Waterschap betrokken bij de vergunningsaanvraag van dit bedrijf? Is het Waterschap om advies gevraagd, en zo ja, wat heeft het waterschap geadviseerd?

Antwoord

De provincie is het bevoegde gezag voor deze grondwateronttrekking (industriële onttrekking groter dan 150.000 m3 per jaar). De provincie heeft inmiddels een ontwerpbesluit genomen dat openstaat voor zienswijzen. In eerste instantie hebben wij geadviseerd op de geohydrologische onderbouwing van de aanvraag. Deze vonden wij (onze geohydrologen) niet voldoende.

Naar aanleiding van ons advies is de geohydrologische onderbouwing aangepast en heeft de provincie op basis daarvan het concept besluit genomen. De aangepast hydrologische onderbouwing hebben wij intern ook ontvangen en is intern uitgezet bij een geohydroloog om de beoordelen of tegemoet is gekomen aan ons eerste advies. De vergunning is dus nog niet definitief.

Vraag 2

Bent u van mening dat het waterschap, mede in het licht van de kamerbrief 'Water en Bodem sturend', voldoende in positie is gebracht door medeoverheden? Waarom wel/niet?

Antwoord

Ja, wij zijn in deze procedure om advies gevraagd, maar toetsing aan de structurende keuzes als verwoord in de Kamerbrief inzake Water en Bodem Sturend heeft niet plaatsgevonden. Het verzoek om advies is ontvangen op 1 juni 2022. Het advies is gegeven op 5 juli 2022. De kamerbrief inzake Water en Bodem Sturend was pas op 25 november 2022 beschikbaar.

Vraag 3

Het oppompen van grondwater door het bedrijf leidt tot een daling van de grondwaterstand. Er wordt rekening gehouden met maximaal een meter grondwaterstanddaling na vijf jaar. Maakt u zich hierover zorgen? Kunt u het antwoord op deze vraag toelichten.

Antwoord

Bij bepaalde grondwateronttrekkingen geldt een vergunningplicht en ook Vechtstromen kan (en heeft) een vergunningplicht opgenomen in de waterschapsverordening voor het onttrekken van grondwater. Met een vergunningplicht worden de (eventuele) nadelige effecten voor het milieu beoordeeld en daarmee of de onttrekking te verenigen is met uiteenlopende doelen, bijvoorbeeld het voorkomen van watertekorten en -schaarste. Voor deze grootschalige industriële onttrekking is de provincie het bevoegd gezag. Dit betekent dat de provincie zorgvuldig beoordeelt of de gevolgen van de onttrekking op de omgeving in strijd zijn met andere (water)doelen en of eventuele maatregelen voorgeschreven moeten worden om schade te voorkomen. Wij verwachten dat de mogelijke nadelige effecten van de voorgenomen onttrekking dan ook nauwkeurig in beeld worden gebracht. Zodoende kan een weloverwogen beoordeling plaatsvinden, waarbij zorgen met informatie kan worden onderbouwd en eventuele acties kunnen worden ondernomen.

Vraag 4

Hoe zorgt het waterschap ervoor dat deze grondwateronttrekkingen in Hengelo geen negatieve gevolgen hebben voor het leven op, in en rondom (kleine) beken, voornamelijk in tijden van

droogte?

Antwoord

Zie ook antwoord bij 3.

Indien uit de onderbouwing van de vergunningaanvraag blijkt dat er mogelijk sprake is van nadelige effecten op de omgeving moet de provincie als bevoegd gezag deze beoordelen en afwegen. In de vergunning kunnen mitigerende voorschriften worden opgelegd om nadelige effecten te voorkomen. Er ligt nu een conceptbeschikking ter inzage en er is een aangepaste geohydrologische onderbouwing toegevoegd. Deze wordt door de betrokken collega's van waterschap Vechtstromen nader besproken en beoordeeld.

Indien het waterschap van mening is dat er nadelige effecten te verwachten zijn en er zijn onvoldoende mitigerende voorschriften opgenomen, kan het waterschap daarover een zienswijze indienen.

Vraag 5

In tijden van droogte, moet er dan meer water worden aangevoerd om het Twentekanaal op peil te houden om de onttrekkingen van dit bedrijf uit het Twentekanaal te compenseren? Zo ja, wie betaalt deze kosten?

Antwoord

In het waterakkoord Twenthekanalen & Overijsselsche Vecht zijn samenwerkingsafspraken gemaakt ten behoeve van de watervoorziening in Twente. Wanneer het bedrijf in het wateraanvoerseizoen oppervlaktewater onttrekt aan het Twentekanaal, dan heeft dit tot gevolg dat meer water aangevoerd dient te worden vanuit de IJssel bij Eefde.

In het vigerende waterakkoord zijn afspraken gemaakt om de wateraanvoerkosten op basis van een afgesproken verdeelsleutel tussen de betrokken (water)beheerders te verdelen. Wanneer een dergelijke voorziening wordt gerealiseerd, dan vraagt dit om actualisatie van de financiële afspraken (verdeelsleutel). Aangezien deze gesprekken tussen de betrokken (water)beheerders nog niet hebben plaatsgevonden in dit stadium van het proces, is het op dit moment niet mogelijk om aan te geven wie verantwoordelijk zal zijn voor de (wateraanvoer)kosten.

Vraag 6

Wat zijn de gevolgen van de lozingen van het proceswater van dit bedrijf op onze rioolwaterzuivering? Kunt u inzicht geven in potentiële voordelen en/of risico's?

Antwoord

Het te lozen afvalwater is biologisch goed afbreekbaar en goed te verwerken op onze rwzi Hengelo. Het risico bestaat dat er in de toekomst mogelijk te veel afvalwater geloosd gaat worden waardoor de rwzi mogelijk overbelast zou kunnen raken. Om deze reden worden de huidige plannen vastgelegd in een maatwerkbesluit. Het te lozen debiet en de vuillast zullen gelimiteerd worden. Vooralsnog zien wij alleen een positief effect vanwege een betere benutting van de capaciteit van de rwzi Hengelo. Echter, wanneer grootschalig hergebruik van afvalwater voor industrie of andere doelen ontstaat, kan dit in de toekomst wel gevolgen hebben voor de hoeveelheid en kwaliteit van het afvalwater dat op onze zuiveringsinstallaties binnenkomt en daarmee ook op de kwaliteit van het slib dat na het zuiveren van afvalwater ontstaat als restproduct. Dit vraagt om een bredere analyse van (on)mogelijkheden, gevolgen en oplossingen dan enkel voor dit bedrijf. Op deze en andere vragen hebben we nu nog geen concrete antwoorden.

Vraag 7

Welke mogelijkheden zijn er om vanuit de rioolwaterzuivering proceswater aan te leveren voor dit bedrijf zodat ze minder (grond)water hoeven te onttrekken?

Antwoord

Met de membraantechnologie die bedrijven zoals NX Filtration, maar ook RWB Almelo en Pentair X-Flow Enschede hebben ontwikkeld is het zelfs mogelijk gezuiverd afvalwater te hergebruiken voor de industrie. Dat doen we ook al geruime tijd in onze Puurwaterfabriek in Emmen. Maar de interesse daarin groeit, vooral in Twente, vanwege de toenemende droogte en waterschaarste. Technisch is het zelfs mogelijk drinkwater te maken uit afvalwater. Maar wettelijk is dat nog niet zo eenvoudig.

Maar ook daar willen we onderzoek naar gaan doen. Want zoals ook recente berichtgeving in de kranten laat zien: het in Nederland beschikbare drinkwater is niet oneindig. We zullen op zoek moeten naar alternatieve bronnen en zuiniger gebruik. Zoveel mogelijk in nauwe samenwerking met de bedrijven en kennisinstellingen, in lijn met de uitgangspunten en principes van onze kennis en innovatie agenda.

Vraag 8

Dit bedrijf ontwikkelt technologieën om microverontreiniging uit het water te halen. Een belangrijke opgave voor het waterschap. Hoe werkt het waterschap samen met het bedrijf? En welke kansen ziet u voor deze samenwerking met dit bedrijf nu deze nieuwe fabriek in ons waterschap wordt gebouwd?

Antwoord

We werken als waterschap al geruime tijd samen met NX Filtration en andere Twentse watertechnologiebedrijven, de Universiteit Twente en de Hogeschool Saxion in het Water Experiment Center Twente aan membraanfiltratie en andere technieken om afvalwater te zuiveren. Eerst vooral op onze locatie in Glanerbrug maar inmiddels ook op andere rioolwaterzuiveringsinstallaties van waterschap Vechtstromen. Op de zuivering in Enschede staat op dit moment bijvoorbeeld een membraanproefinstallatie als onderdeel van een lopend wetenschappelijk onderzoek. En op onze zuivering Almelo Sumpel testen we samen met Jotem Watersolutions en de Hogeschool Saxion de BluElephant: een kleine flexibel inzetbare installatie met soortgelijke technologie.